సీతాపతి కథ

సీతాపతి తాపీగా కలం తీశాడు. ఒక తెల్లకాగితం తీసుకున్నాడు. ఇటూ అటూ చూశాడు. ఎవరూ లేరు. సోఫాలో బొచ్చుకుక్క కళ్ళు మూసుకుని పడుకుని వుంది. గోడమీద గడియారమూ, గడియారం పక్కనే గాంధీగారి బొమ్మా నిర్మలంగా వున్నాయి. బల్లమీద వెండి గిన్నెలో కాఫీ చల్లారిపోతోంది. కాఫీ తాగి రాయనా, రాశాక తాగనా అన్న ఆలోచనతో ఓ నిముషం వుండిపోయాడు.

కనుబొమలు కుంచించి, పెదవులు బిగించి, కాఫీ తాగకుండానే కాగితం మీద యిలా రాశాడు,

"పెళ్ళాన్ని చంపెయ్యాలి."

అమ్మయ్య! అనుకున్నాడు. నిమిత్తంగా కలం టేబిలుమీద పెట్టి వెండిగిన్నె తీసుకుని కాఫీ ఓ గుక్క తాగాడు. అతనికి వొళ్ళు తేలికపడినట్టు అనిపించింది. ఆ ఆలోచన తన మనసులో వుండి తనని బరువుగా అస్తిమితంగాచేసి వేస్తోంది. ఇప్పుడా ఆలోచనని ఎత్తిపట్టుకుని నీట్‌గా కాగితంమీదికి దింపేశాడు.

ఆలోచన వుత్తినే మనస్సులో వుంటే పాదరసంలా పరుగెడుతుంది. కంగారుపెడుతుంది. రూపమూ గుణమూ ఉండవు ఆలోచనకి ఇప్పుడు కాగితంమీద అక్షరరూపం దాల్చేటప్పటికి ఆలోచనకి ఒక మూర్తీ ఒక ప్రాణమూ ఒక వ్యక్తిత్వమూ వచ్చినట్టు అనిపించింది.

మళ్ళీ ఓ గుక్క తాగాడు. కాగితం మీద మళ్ళీ యిలా రాశాడు.

"బొచ్చుకుక్కని చంపెయ్యాలి."

కొంచెం నవ్వుకున్నాడు. తను కొంచెమే నవ్వుకున్నట్లు తెలుసుకొని తిరిగీ నవ్వుకున్నాడు. కాఫీ తాగడం పూర్తియేసరికి కాగితంమీద అతని ఆలోచనలు ఇలా వ్రాయబడి వున్నాయి.

"పెళ్ళాన్ని చంపెయ్యాలి.

బొచ్చుకుక్కని చంపెయ్యాలి.

పోస్టు మాన్‌ని చంపెయ్యాలి.

డాక్టర్ని చంపెయ్యాలి

పక్కింట్లో వాళ్ళ అబ్బాయిని చంపెయ్యాలి."

సీతాపతి సంతృప్తిగా పడక కుర్చీలో వెన్నువాల్చాడు. ఇటువంటి ముఖ్యమైన అయిదు హత్యలను చేసే గురుతర బాధ్యత తనమీద పెట్టుకున్నాడు. సీతాపతి పనిలేనివాడనీ, చాతకాని వాడనీ యింకెవరూ అనుకోరు. పేపర్లో సినీమాహాళ్ళలో, శృంగాటకాలలో తనని గురించే చెప్పుకుంటారు. "అడుగో వాడే సీతాపతి" అంటూ ఆడవాళ్ళు కిటికీల లోంచి చూసి భయంగా గుసగుస లాడుతారు. మళ్ళీ నవ్వుకున్నాడు.

మనిషి అన్నవాడికి సాహసం వుండాలి. ధైర్యం వుండాలి. కత్తిలా దూసుకుపోవాలి. గుచ్చుకు పోవాలి.

"కాఫీ తాగారా ?"—సన్నని మృదువైన కంఠస్వరం గుమ్మంలో తెరవెనుకనుండి.

ఉలిక్కిపడ్డాడు సీతాపతి. తానింకా ప్రథమ కార్యక్రమం అయిన భార్యా హననాన్ని కొనసాగించనేలేదు. ఆమె బతికేవుంది. గుమ్మం తెర చాటునవుంది. భౌతికమైన, ఖచ్చితమైన, యదార్థమైవుంది. తాను వూరికే ఉత్తి ఆలోచనకే తృప్తిపడి పోతున్నాడు. గర్వపడిపోతున్నాడు.

"అయితే స్నానానికి లేవండి. వేణ్ణీళ్ళు తోలిపి పెట్టాను."

"అబ్బ ! బద్ధకంగావుందే–" అన్నాడు విసుగ్గా. తన బతుకే ఒక విసుగు. ఒక అర్థంలేని పిచ్చిగీత.

తెర తొలగించుకుని "పోనీ టానిక్కు యివ్వనా, స్నానం తర్వాత చేద్దురుగాని లెండి." అందామె.

సోఫాలో పడుకుని వున్న బొచ్చుకుక్కవైపు చూశాడు– దీనంగా. తన భార్య తననీ, ఆ బొచ్చుకుక్కనీ ఒకలాగే పెంచుతోంది. తనకి యిష్టా యిష్టాలు లేవు. వ్యక్తిత్వం లేదు. తన మనస్సునీ, శరీరాన్నీ ఆమె ఎప్పుడో వప్పగించేసుకుంది. తనకి విముక్తిలేదు. బొచ్చుకుక్కకిలేదు. కుక్కని చూస్తూన్న కొలదీ తనకి తనే జ్ఞాపకం వస్తాడు. అందుకే తన ఆలోచనలలో రెండవ హత్యకి బొచ్చుకుక్కని లక్ష్యంచేశాడు.

"ఇదిగో తాగండి" పద్మావతి మృదువుగా మందు గ్లాసు నోటిదగ్గర పెట్టింది. లాలనగా తియ్యగా కళ్ళల్లోకి చూసింది. అందులోనూ అందమైన పద్మాలలాంటి కళ్ళతో సింపిల్‌గా నాజూకుగా టాయిలెట్ అయి, దుస్తులు వేసుకున్న ఆమె వొంటిమీదనుండి యుడికిలోన్ వాసన సుతారంగా వస్తోంది. ఇక్కడే వచ్చింది గట్టిచిక్కు. తన భార్య అసహ్యంగా లావుగా వుండకూడదూ ? వెకిలిదీ, వెర్రిదీ కాకూడదూ ? అప్పుడు తనకి భర్తగా ఒక ప్రాముఖ్యం అయినా వుండేది. దేవుడు తనమీద కసికొలదీ ఆమెని అందంగా, పొడుగ్గా చేశాడు. తియ్యగా, హాయిగా మాట్లాడుతుంది. అందరికీ పద్మ అంటే ఇష్టం. ఎవరికిష్టం కాదు– పువ్వులతో ఉన్న పున్నాగచెట్టూ, నగిషీల దంతపు గిన్నెలో వున్న అగరువత్తుల గుత్తీ, నక్షత్రాలతో మెరుస్తూన్న శరదాకాశమూ ?

మందు తాగాడు. తన జుట్టులోకి వేళ్ళుపోనిస్తూ అంది పద్మ, "వేణ్ణీళ్ళు కాగులో కాగుతూ వుంటాయి. పదిగంటలకి స్నానంచేస్తారా చెప్పండి ? ఈలోగా లైఫ్‌పత్రిక చదువుకోండి. ఏం ?"

ఏ పత్రిక ఎప్పుడు చదవాలో కూడా పద్మ చెపుతుంది. చదివి సుంది. ఏం - తాను మాంచి డిటెక్టివ్ నవల చదవకూడదా? పద్మ లైఫ్ పత్రిక అతని చేతికిచ్చింది. విసుగ్గా అందిపుచ్చుకున్నాడు.

"టొమాటో పెరుగుపచ్చడీ, ములక్కాడ సాంబారూ చేయిస్తున్నాను. ఇష్టమేకదూ" అంది పద్మ.

ఎటువంటి బానిస అయినా చరిత్రలో తిరగబడిన ఘట్టాలున్నాయి. చరిత్ర చదివాడు సీతాపతి. స్వాతంత్ర్యం కోసం ప్రాణాలిచ్చిన మహా మహులున్నారు. తానుమాత్రం!

"నాకు టొమాటో వద్దు" అన్నాడు ధైర్యంచేసి.

"మరేం కావాలీ?"

"గోంగూర పచ్చడి."

"గోంగూర పైత్యం. మీ వొంటికసలు పడదు. డాక్టరేమన్నాడో మరచిపోయారా? అదీకాక టొమాటోలో కాలరీలు వుంటాయి. ఏం, నా బాబుకదూ?" గడ్డం పట్టుకుని గోముగా అడిగింది పద్మ.

'నేను అన్నమే తినను, విషం మింగి చస్తాను' - అని అందామను కున్నాడు సీతాపతి. కాని పద్మ అంతలో వెళ్ళిపోయింది. బానిస నోరు మూసేసుకోవాలి. లైఫ్ పత్రిక చదవాలి. టొమాటోలు తినాలి. తప్పదు. రాజ శాసనం.

నిరసంగా వెనక్కి వాలిపోయాడు సీతాపతి. తనకి వివాహం అయిన దుర్ముహూర్తాన్ని నిందించుకున్నాడు. పట్టభద్రుడై, ఆస్తి లేక ఉద్యోగం లేక నా అన్నవాళ్ళు లేక (పెంచిన మేనమామ తప్పించి) ఉన్న తననిచూసి వరించి వలచి పెళ్ళి చేసుకుంది పద్మ. పాతిక ఎకరాల ఆస్తితో పెద్దమేడతో వచ్చింది. ఇదిగాక యింకో ముప్పైవేలు ఆమె పేర బ్యాంకిలో ఉన్నాయి. తను అనుభవించే డబ్బూ తిండీ పద్మవి. ఎప్పుడేనా తనని నీచంగా, లోకువగా చూస్తుందేమో—

తన నిరుద్యోగాన్ని హేళన చేస్తుందేమో! అది సాకుగా తీసుకొని దెబ లాడి తన అధికారాన్ని నిరూపించుకో వచ్చుననుకున్నాడు. కాని పద్మ ఏనాడూ పల్లెత్తుమాట అనలేదు. పైగా మీరే నా సర్వస్వం అంటుంది. ఆ యింట్లో అలా తింటూ తానుండడమే ఓ మహద్భాగ్యంగా ప్రవర్తిస్తుంది.

"పోనీ పొలం వెళ్ళి మక్తాలు వసూలు చేసుకురానా" అన్నాడొక సారి తనవల్ల ప్రయోజనం ఉందని తనని తానే నమ్మించుకోవాలని.

"మీరా!" పద్మ నవ్వింది. ఆ నవ్వు అలాగ ఆడవాళ్ళే నవ్వ గలరు. ఆ నవ్వులో ఆరుగురు ఆనందవర్ధనుల ధ్వన్యాలోకాలు ప్రతి ధ్వనించాయి.

"ఏం – ఆమాత్రం చాతకాదా నాకు?" అన్నాడు కోపంగా.

"ఎండలోపడి పొలాలమ్మట ఏం తిరిగిరాగలరు చెప్పండి. అసలే మీరు సుకుమారులాయిరి.... పాత బకాయీలుంటాయి. పైగా రైతులు పండలేదనీ ఏదో యిబ్బంది వచ్చిందనీ, ఏవేవో చెపుతారు. నిజానిజాలు గ్రహించకలిగి వుండాలి. అవసరమైతే బెదరించాలి. కొత్త రైతులకి భూములు మారుస్తామనాలి.... గోవిందయ్య అనుభవం ఉన్నవాడు. నమ్మక మైనవాడు...."

పద్మ చెప్పుకుపోతూంటే సీతాపతి యింక వినలేకపోయాడు. గోవిందయ్య అంటే గుమాస్తా. నొసటిమీద నామాలూ, భుజంమీద గళ్ళ తువ్వాలూ, చంకలో గొడుగుతో ప్రత్యక్షమయ్యే నడివయస్సుదాటిన ఈ గుమాస్తా తనకన్న తెలివైనవాడా? నమ్మకమైనవాడా? తన ప్రశ్నల్నీ, బాధల్నీ మాట్లాడకుండా నమిలి మింగేసి ఊరుకున్నాడు సీతాపతి.

మక్తాలు పద్మ వసూలు చేయిస్తుంది. పన్నులు ఆమె కట్టిస్తుంది. కూరలు ఆమె కొంటుంది. ఒక గుమాస్తా, ఒక పాలేరూ, ఒక వంటా విడా ఆమె సిబ్బంది. జమా ఖర్చు ఆవిడ చూసుకుంటుంది. రాత్రి పడుకోబోయేముందు ఇంటి తలుపులన్నీ వేసివున్నాయో లేదో ఆమె

చూసుకుంటుంది. తనకి క్లబ్‌లో మెంబర్‌షిప్పుకి నెలనెలా రెండు రూపాయలు క్లబ్బు కుర్రాడికి ఆమె యిస్తుంది. తను క్లబ్‌కి వెళుతూంటే పేకాడవద్దనీ, అంతగా ఆడితే బ్రిడ్జిలాంటి గేమ్, తక్కువ స్టేక్సుతో వేసుకోమనీ ఓ పదో ఇరవయ్యో తన జేబులో పెడుతుంది. తన మందులు ఆమె కొంటుంది. తన ఆరోగ్యాన్ని ఆమె రక్షిస్తుంది. తన అవసరాన్ని ఆమె నిర్ణయిస్తుంది.

తనకి పనిలేదు. బాధ్యతలేదు. తనకి అస్తిత్వం లేదు.

ఒకరోజున దెబ్బలాడి తన ఉనికి నిరూపించుకోవా లనుకున్నాడు. క్లబ్బునుండి ఆలస్యంగా రావాలనే వచ్చి, పక్కింటావిడ నవ్వుల్తూ మంచం మీద పత్రికని తిరిగేస్తూ కులాసాగా కనపడిన భార్యని చూశాడు.

"నేను రాకుండా అన్నం తినేసి కూర్చున్నావు. నేనంటే కొంచె మైనా విలువ వుందానీకు ? ఈ యిల్లు నీది. భూమినీదీ .... నే నెవణ్ణి ఉత్తి జానిసని .. వెధవని .... నా కొక గౌరవమా గొ ప్పా యీ యింట్లో...." కోపంతో గట్టిగా అరిచాడు.

"ఎవరు చెప్పారండీ మీకు. ఈవేళ శనివారం. నేను భోంచెయ్యక నని మీకు తెలుసుగా" అంది పద్మ భర్తకేసి ఆత్రృతగా జాలిగా చూస్తూ.

అతని ప్లానంతా వృధా అయిపోయింది. శనివారం మాట మరచి పోయి ఫూల్ అయిపోయాడు. అయినా ఊరుకోలేదు సీతాపతి.

"అలా జాలిగా మాట్లాడుతావేం ? నేను అనాధ ననుకున్నావా, మతిలేనివాడి ననుకున్నావా "

"అది కాదండీ. మీరు కోపంతో కేకలు వేస్తూంటిరి. మీ డైజ షన్ అసలే మంచిదికాదు. డాక్టరు చెప్పాడు. జీర్ణశక్తి పాడై పోయి నప్పుడల్లా కారణం లేకపోయినా ఫిట్సులాగ యిలాగ కోపం, చిరాకూ వస్తూంటాయని, ఉద్రేకం అసలు పనికిరాదన్నాడు. ఇలాగ మీరు అలిసి పోతే ఎలాగ చెప్పండి. పోనీ, పళ్ళరసం, గ్లూకోజూ కలిపి ఇవ్వనా, సత్తువ చేస్తుంది."

ఓడిపోయాడు సీతాపతి. ఆమెకి కోపంరాదు మరీ రెచ్చిపోయాడు సీతాపతి. టేబిలుమీద వున్న రాధాకృష్ణ విగ్రహం పట్టుకొని నేలకేసి కొట్టాడు. రాధా, కృష్ణుడూ ముక్కలు ముక్కలై వియోగం పొందారు.

ఆమె బెదరిపోయింది. భర్త మానసికస్థితి ఆమెకి ఆందోళన కలిగించింది. అయినా అంతలోనే నవ్వింది.

"ఆ బొమ్మంటే మీ కిష్టంలేదని తెలిసికూడా కొనడం నాదే పొరపాటు. పోనీ బొమ్మ బద్దలైనంతమాత్రాన వచ్చిన నష్టం ఏఁవిటీ. ఈ సారి మీకు నచ్చినదే కొంటాను" అంది.

సీతాపతి గదిలోకి వెళ్ళిపోయాడు. జుట్టు పీక్కున్నాడు. ఆత్మహత్య చేసుకుందా మనుకున్నాడు. అనుకుంటూనే నిద్రపోయాడు ఆమె వచ్చి కాశ్మీర శాలువ కప్పడమూ, కాళ్ళు నొత్తడమూ అతను నిద్రలో కూడా అలవోకగా గుర్తించాడు.

మధ్యాహ్నం భోజనంచేసి తను మంచంమీద వాలగానే వస్తాడు పక్కింటివాళ్ళ అబ్బాయి. వాడి పేరు రవి. గుర్రపు జూలులాంటి జుట్టు కళ్ళమీద పడుతూంటుంది. సన్నని పెదాలు హేళన చేస్తూన్నట్టుగా వుంటాయి. చిన్న లోతైన కళ్ళు – తుపాకీ గుళ్ళలా వొంట్లోకి గుచ్చుకుంటాయి. తీరికగా, బద్ధకంగా, రాజకుమారుడిలా వస్తాడు .ఇటూ అటూ చూస్తూ, తనమీద సూపరెన్టెండింగ్ ఆఫీసర్ లాగ వచ్చి "హిహిహి" అని పెదవులు మూసి నవ్వుతాడు. నవ్వి "మా అమ్మ నన్ను తిట్టింది" అంటాడు.

"ఏం?" అడిగాడు సీతాపతి "ఏఁవనీ?"

"పనీ, పాటాలేకుండా పద్మమ్మ మొగుడిలా తయారవుతున్నావు వెధవా" అంది అన్నాడు. నీచోపమకి బాధపడుతున్నట్టుగా. సీతాపతి కోపంతో "నిద్రవస్తోంది, వెళ్ళు" అన్నాడు.

రవి అక్కడున్న లైఫ్ పత్రిక తీసి బొమ్మలు చూస్తూ "అస్తమానూ నిద్దరేనా, నిజంగా మీకు పనీ పాటా ఏం లేదా ?" అన్నాడు.

సీతాపతికి అక్కడున్న సిరాబుడ్డి విసిరి కొట్టాలనిపించింది. "నీ కెందుకు ఫో కిందకి" అన్నాడు.

"పద్మత్త మీరు నిద్రపోకుండా చూస్తూండమని చెప్పింది. మీ డైజషన్ బాగా లేదట కదూ."

వొళ్ళు మండి మరోవైపు తిరిగి పడుకున్నాడు సీతాపతి. రవి లేచి ఇటూ అటూ తిరిగి "రోజూ నడవకూడదూ మీరు ! ఒళ్ళు తగ్గుతుంది. మా సైన్సు వాచకంలో వాకింగ్ చాలా మంచిదని రాశారు" అన్నాడు.

సీతాపతి జవాబివ్వలేదు. ఈ కుర్ర వెధవకి తనింత లోకువ ఎందుకై పోయానా అనుకున్నాడు.

"మీకు ఉద్యోగం ఎవరూ యివ్వరాండీ, మీకు చేతకాదా ?"

"విసిగించకు ఫో" అని గట్టిగా అన్నాడు సీతాపతి. మామూలుగా అడిగితే అంత బాధ లేకపోను, కాని వీడు అడగడంలో, ఆ గొంతులో, ఆ మాటల్ని మెల్లగా వెడల్పుగా ఉచ్చరించడంలో ఒక అవహేళన, భరించరాని అసహ్యం ఉన్నాయి.

"మేం రోజూ చెడుగుడు ఆడుకుంటాం. మీరుకూడా వచ్చి ఆడకూడదూ."

సీతాపతి కోపంగా చూసి "హుఁ" అన్నాడు.

మళ్ళీ బల్లి నవ్వినట్లు నవ్వి "అదీ రాదా. షేమ్ షేమ్" అన్నాడు రవి.

సీతాపతి కోపం పట్టలేక మంచం మీద నుంచి దూకడమూ, రవి పారిపోవడమూ ఒకేసారి జరిగాయి.

రవి వచ్చినప్పుడల్లా యీ మాటలే యీ సంఘటనలే పాఠాంతరాలు పొంది ప్రదర్శిత మవుతూంటాయి. మెట్లమీద వాడి అడుగుల చప్పుడు వినపడగానే సీతాపతి వొళ్లు భయంతో, అసహ్యంతో ముడుచుకు పోయింది. వాడు తన మేడ పిట్టగోడ నానుకుని నుంచున్నప్పుడు వెన కాలే వెళ్ళి అమాంతం వాడి రెండుకాళ్లూ ఎత్తి కిందకి పడవెయ్యాలన్న ఉబలాటాన్ని ఎంతో కష్టంమీద అణచుకొన్నాడు సీతాపతి.

మధ్యాహ్నం కునుకుతీసి లేవగానే పోస్టుమాన్ కేక వినపడు తుంది. సీతాపతి గబగబా మెట్లు దిగుతాడు. అప్పటికే పద్మ కూడా గుమ్మం దగ్గరకు వచ్చి నిలుచుంటుంది.

పోస్టుమాన్ సీతాపతిని చూసి నవ్వి "మీకేమీ లేవండి సార్. అన్నీ అమ్మగారికే" అంటూ ఓ దొంతర ఆమె కిస్తాడు.

పద్మ వాలిపోయిన సీతాపతి మొహాన్ని చూసి "అదేమిటోయ్. ఆయన్నిబట్టిగదా నాకీ ఉత్తరాలు వచ్చేది? నే నాయన సెక్రటరీని" అంటుంది.

"ఆయనకేం మహరాజు. హాయిగా తిని పడుకుంటే దొరలా వెళ్ళి పోతుంది మా దొడ్డ జాతకంలెండి అయ్యగారిది" అని పోస్టుమాన్ చిరునవ్వుతో వెళ్ళిపోతాడు.

అతనెంత మంచి మనుస్సుతోఅన్నా ఆ మాటలన్నీ ఈటెల్లై సీతాపతి అభిమానపు గుండెలో గుచ్చుకుంటాయి. గబగబా లోపలికివెళ్ళి సోఫాలో దిగులుగా కూర్చుంటాడు. పద్మ బెదురుగా మెల్లిగా లోపలికి వచ్చి "ఏఁవండీ. వీటికి జవాబులు రాసిపెట్టకూడదూ" అంటుంది అతన్ని సంతోషపరుద్దామని.

"నేను రాయను. రాయాల్సిన అవసరం నాకేమీ లేదు. అసలు ఆ ఉత్తరాలెందుకో, సంగతి సందర్భాలేఁవిటో నాకేం తెలుస్తుంది?" అంటాడు పెడసరంగా సీతాపతి

అతని కెవరూ ఎందుకు ఉత్తరాలు వ్రాయరో అతనికి అంతు పట్టదు. తాను వ్రాసిన ఉత్తరాలకికూడా భార్య పేర జవాబు వస్తుంది. కర్మ! "మీ ఆయన కోరిన పుస్తకం ఈ ఊళ్ళో లైబ్రరీలోకాని, బుక్ స్టాల్‌లోకాని లేదు అని చెప్పవలసింది" - ఇలా వుంటాయి జవాబులు. ఏడాది పొడుగునా అత నెంతమందికి ఎన్ని ఉత్తరాలు వ్రాసినా, ఒక్క యిన్సూరెన్సు కంపెనీవాళ్ళు మినహా అతని పేరు వ్రాయరు.

ఓసారి పద్మ వచ్చే ఎన్నికలని తలచుకుని "ఏ(వం)డీ మీరు ఓటెవరికి వేస్తారు?" అంది.

"నాకు ఓటు వుండదు" అన్నాడు మూతి బిగించి సీతాపతి.

"ఏం?"

"నేను మైనరుని. కేరాఫ్ పద్మాదేవిగాడిని."

ఫక్కున నవ్వింది పద్మ. అతన్ని వక్షానికి అదుముకొని "ఛ— అలాగ అనవొచ్చునా, మిమ్మల్నిబట్టి కదా నాకున్న విలువా, పలుకుబడీ, ఉదయంనుండి రాత్రి వరకూ ఇన్ని పనులు చూచుకోగలుగుతున్నానంటే అదంతా మీరిచ్చిన బలమే కదా?" అంది.

ఆమె కళ్ళల్లో మెత్తని వెలుతురు తడితడినేలమీద నీరెండలా మెరిసింది. కాని సీతాపతి అదేమీ గమనించలేదు. ఆ మాటలలోని అర్థమూ, వాటిలో వ్యక్తమైన అపారప్రేమా అతను తెలుసుకొనే స్థితిలో లేడు. విద్రోహబుద్ధితో నిండిపోయింది సీతాపతి మనస్సు. అరబ్ దేశాలలో అర్ధరాత్రికి అర్ధరాత్రి coup (కూప్) జరిపే సేనానాయకుల ప్రవృత్తి అతనిలో భీకరంగా ప్రబలిపోయింది.

అతను కోరినవి తినేందుకు వీల్లేదు. డాక్టరు నిషేధం వుంది. అతని దినచర్య అతని వశంలో లేదు. డాక్టరు అంతా ఏర్పరచి వుంచాడు. దాన్ని తూచా తప్పకుండా పద్మ అమలు జరుపుతుంది. అతనికి తనకేమీ రోగం లేదని గట్టి నమ్మకం. కాని పద్మకి నమ్మకం లేదు.

అజీర్ణంకాని అస్వస్థతకాని ఏమైనా వుంటే నిర్వ్యాపారత్వంవల్ల కలిగిన ఫలితం మాత్రమే అని అతని ఉద్దేశ్యం. దేశంలో, ఖండాంతరాలలో వ్యాపించే రోగాలన్నీ కూడబలుక్కుని అమాయకుడైన, అందగాడైన తన భర్త దేహంలోకి ప్రవేశిస్తాయేమో అని ఆమె హమేషా కాపలా కాస్తూంటుంది.

ఓసారి అతను క్లబ్బు మిత్రులతో కలకత్తా షికారు వెళ్ళిరావాలని అనుకున్నాడు. ఎంతో ఉత్సాహంతో పద్మతో చెప్పాడు. పద్మ మొహం వెలవెలబోయింది డాక్టర్ని పిలిపించింది.

"మీ ఆయనకి విశ్రాంతి అవసరం – ఇలాగ ఎండలో ప్రయాణం చేయడం మంచిదికాదు" అన్నాడు డాక్టరు.

సీతాపతికి వొళ్ళు మండిపోయింది తనకి ఉన్నదే విశ్రాంతి; ఆ విశ్రాంతి బరువుకింద అతను నలిగిపోతున్నాడు. వ్యంగ్యంగా, మంటగా యిలా అన్నాడు.

"డాక్టర్, చేతనత్వం లేకుండా వుంటే విశ్రాంతి బాగా లభిస్తుంది. అలా మార్చివేయండి గట్టిమందిచ్చి. మీకూ పద్మకి కూడా విశ్రాంతి వస్తుంది."

డాక్టరు చనువుగా తెలివిగా నవ్వాడు. "అమ్మాయ్, చూశావా చిరాకు, Nerves ! Nerves ! – నాకు నీమీద కక్ష ఏముందోయ్ సీతాపతీ. అంతగా వెళ్ళాలనివుంటే, అమ్మాయినికూడా తోడు తీసుకువెళ్ళు. ఇవీ అవీ తింటూంటె ప్రయాణంలో చటుక్కున ఏ డయాబిటిస్‌లోకో, గాస్ట్రిక్‌ట్రబుల్‌లోకో దింపుతుంది. మన జాగ్రత్తలో మనం వుండాలి. దేశానికీ దేహానికీ ఎప్పుడూ గట్టి డిఫెన్సు వుండాలి." అన్నాడాయన. పద్మకి పదేళ్ళనుండి ఫామిలీ డాక్టరాయన. వయస్సు అరవై దాటడం వలన ఆయన అనుభవజ్ఞుడనీ ఆయన చెప్పిన మాటలకి ప్రత్యేక విలువ ఉందనీ పద్మ నమ్మకం.

తాను మిత్రులతో కూడా కలకత్తా సరదాగా వెళ్ళిరావాలని అనుకుంటూవుంటే భార్యనికూడా తోడు తీసుకు వెళ్ళమన్న డాక్టరు సలహాలోని అవమానమూ, అవహేళనా, సూదులు గుచ్చినట్టు బాధించింది, సీతాపతిని. అసలు ఈ డాక్టరూ, పద్మా కలిసి ఏదో కుట్రచేసి, ముందుగానే పెళ్ళికాకముందే – నిషేధాల పట్టీ తయారు చేసి – తనమీద ప్రయోగించి తనని అస్వతంత్రుడినీ,, అసహాయుడినీ చేసేస్తున్నారని గట్టి శంక కలిగింది సీతాపతికి. ఈ డాక్టర్ని, వృద్ధజంబుకాన్ని – కడతేరిస్తే కాని తన వొళ్ళూ తన మనసూ తనది కాదని నిశ్చయం చేసేసుకున్నాడు.

2

కమ్యూనిజం యొక్క సిద్ధాంతాలు తెలిసినవాళ్ళకి తెలుస్తున్నవి. Exploitation – అంటే పరపీడన – అంటే ఏమిటో; చావకుండా బ్రతకకుండా అభ్యుదయ మార్గాన్ని నిరోధించడం ఈ పరపీడన సాధనాల్లో ఒకటి. పద్మ ఓ వేళ మార్క్సిజం క్షుణ్ణంగా చదివి దాని నిజానిజాలు తనమీద ప్రయోగాత్మకంగా ఋజువు చేసుకుంటోందా అని సందేహించాడు. అయితే అతనూ నాలుగూ చదువుకున్నవాడూ, నేర్చుకున్నవాడూను. ధనిక వాదుల్నీ, సామ్రాజ్యవాదుల్నీ మంచితనం ద్వారా మనసు మార్చలేమని మార్క్స్ తెగేసి చెప్పాడు. దీనికి విప్లవమూ, హింసాయుతమైన తిరుగుబాటు ఒకటే మార్గం.

అందుకే సాహసుడైన సీతాపతి అయిదు హత్యల్ని చేయాలని సంకల్పించాడు. కాని ఏ ఒక్కటీ కూడా చేయలేకపోయాడు. ఇందుకు పిరికితనం మాత్రం కారణం కాదు. రేగిన ముంగురులతో, సోగకళ్ళతో ఎర్రని రెండుచిన్న పెదవులతో 'ఏమండీ' అని ఎంతో ముద్దుగా పిలిచే లాలించే భార్యని' మీదకురికి, మెడవాటేసుకుని పీక గబుక్కున నొక్కి ఠఫీమని చంపివెయ్యడం మరీ ఘోరంగానూ భారతీయ సంప్రదాయానికి

సంపూర్ణ విరుద్ధంగానూ అనిపించింది. అందులో పద్మవంటి పద్మాన్ని ఏ కఠోర హస్తం అయినా నలిపి రేకుల్ని తెంపి పారవెయ్యగలదా?

ఈ సమస్యా పరిష్కారం మార్క్సిజంలో లేదని గ్రహించేశాడు సీతాపతి. ఒక్క గాంధీజం ఒక్కటే అటువంటి క్లిష్ట పరిస్థితిలో దారి చూపించ గలదు: భారతదేశం ధర్మాన్ని విడిచిపెట్టితే తాను భారత దేశాన్నే విడిచిపెట్టి వెళ్ళిపోతానన్నాడు గాంధీజీ. అదే మార్గం ఇప్పుడతను సరణీయంగా తోచింది సీతాపతికి. పద్మనీ, పద్మయిచ్చే సౌఖ్యాన్నీ, భోగాల్నీ, భద్రతనీ, విడిచి తన వ్యక్తిస్వాతంత్ర్య రక్షణార్థమై వెళ్ళిపోవా లనుకున్నాడు.

ఆషాఢ శుద్ధ ఏకాదశి సోమవారం నాటి సాయంత్రం పద్మతో క్లబ్బుకి వెళుతున్నానని చెప్పి తిన్నగా రైలుస్టేషనుకి వెళ్ళిపోయాడు సీతాపతి. అంతకు ముందురోజున భార్య తన జేబులో పెట్టిన పదిరూపా యల నోటు ఒక్కటే వుంది సీతాపతి దగ్గర. ఏ వూరు వెళ్ళాలో ముందే ఆలోచించుకున్నాడు. పెళ్ళి కాకముందు విద్యానంతరం, తన సహాధ్యాయుడైన రామకోటితో కలసి అతని వూరు వెళ్ళాడు. ఎంతో అందమైన వూరది: పెద్ద చెరువూ, కొబ్బరితోటలూ, అరటితోటలూ, స్వచ్ఛమైన పుష్కలమైన గాలీ, ఆ గాలిలాంటి సుఖమైన మనుష్యులూ, పెద్ద కోవెలా, కోవెల నానుకునివున్న సత్రమూ – ఆ వూళ్ళో ప్రశాం తంగా తన శేష జీవితం గడపాలనుకున్నాడు. రామకోటి ఆనాడన్నాడు యిలాగ, "ఒరేయ్ సీతాపతీ ఏదేనా ఉద్యోగం దొరికేవరకూ యీ వూళ్లోవుండి ట్యూషన్లు చెప్పుకోరాదూ. దగ్గర్లో హైస్కూలూ, కాలేజీ లేవు. ఎందరో ధనికుల బిడ్డలు మెట్రిక్కీ, బెనారస్ పరీక్షలకీ ప్రైవే టుగా కట్టాలని వుబలాటపడుతున్నారు. నెలకి రెండువందలు దొరుకు తాయి నీకు శ్రద్ధవుంటే."

ఇప్పుడైనా తానక్కడ ఆ వూళ్ళో ట్యూషన్లు చెప్పుకొని సుఖంగా జీవించవచ్చుననుకున్నాడు. రామకోటి ధనవంతుడూ, పలుకుబడి గల

వాడూ కూడా. ఈ ఏడెన్మిదేళ్ళల్లోనూ ఆ గ్రామంలో హైస్కూలు వెలిసే దుర్యోగం పట్టి వుండదు. ఆ ఊర్లో తనని కాని తన భార్యని కాని ఎరిగున్నవాళ్ళు లేరు. కాబట్టి తన ఉనికి ప్రసారమయ్యే వీలుండదు. అజ్ఞాతంగా హాయిగా బతకొచ్చును అని అనుకున్నాడు సీతాపతి.

ఎటొచ్చీ ఆ వూరు రైలు స్టేషనుకి దగ్గర్లో లేదు. ఫలానా స్టేషనులో దిగి కాలినడకనో, బండిమీదనో నాలుగ్మైళ్ళు వెళ్ళితేకాని ఆ ఊరు చేరుకోలేడు. అయితేనేం – రాత్రి పదిగంటలకి ఆ వూరు చేరుకుని రామకోటి యింట్లో హాయిగా పడుకుని....

సీతాపతి మనస్సు చివుక్కుమంది. తను యింట్లో లేకపోవడం ఇంటికి రాకపోవడం చూసి పద్మ ఎంత బేజారై పోతుందో, సోగలైన ఆమె కళ్ళనుండి నిరంతర ధారగా కన్నీరు కారుతూండగా కిటికీలోంచి వీధివైపు తనకోసం రాత్రంతా చూస్తూ నిట్టూర్పులు విడుస్తూ ఉంటుందో తలచుకునేటప్పటికి ఏదో బాధ కలిగింది. వెనక్కి వెళ్ళిపోదామా అనుకున్నాడు ఓ క్షణం. కాని యింతలో హరిశ్చంద్రుడూ, రామచంద్రుడూ, బుద్ధుడూ మొదలైన భార్యల్ని అమ్మేసి, వదిలేసిన, విడిచేసిన – ఆర్య వీరులందరూ జ్ఞాపకంవొచ్చి అతన్ని కర్తవ్యపరుణ్ని చేశారు.

రైలు వేగంగా వెళ్ళిపోతోంది. కొత్తగా సంపాదించుకున్న స్వేచ్ఛతో అతనికి రైల్లో మనుష్యులూ ఇటూ అటూ, పొలాలూ, కొండలూ అన్నీ కొత్తగా ఉత్సాహంగా అనిపించాయి. మందు తీసుకోమనీ, కంది పచ్చడి తినకూడదనీ, రాత్రి పది దాటాక మేలుకోకూడదనీ ఇలాగ అడుగడుక్కీ అడ్డంకులు, నిషేధాలు లేని స్వర్గంలోకి సజీవంగా ఎగిరిపోతూన్నట్టు అనిపించింది సీతాపతికి. చల్లనిగాలి వొంటికి తగిలింది. ఏమిటా అని ఆకాశంకేసి చూశాడు. మబ్బులు నల్లనల్లగా, దొంతర్లుగా క్రమ్ముకుంటున్నాయి. గాలి వేగం హెచ్చింది. కోపన అయిన ప్రియురాలు చెంప మీద విసురుగా కొట్టినట్టుగా మొహానికి చురుకుగా తగులుతోంది, చల్లగాలి. భావుకుడైన సీతాపతి మనస్సు ఆనందంతో ఆలోచనలతో నిండిపోయింది.

రాత్రి ఎనిమిది గంటలకి ఆగవలసిన స్టేషన్‌లో ఆగింది. రైలు. ఊహాలోకంలోంచి చటుక్కున విడివడి సీతాపతి రైలు దిగేటప్పటికి కాని అతనికి వర్షం కురుస్తోన్నట్టు తెలియలేదు. ఆషాఢమాసంలో మేఘాలు మేఘాల్లా వుండిపోక వర్షం అనే రూపాంతరం పొందుతా యన్న సంగతి అతను ఇందాకటి ఉత్సాహంలో మరిచిపోయాడు. స్టేషన్ దాటి వచ్చేసరికి ఉన్న ఒకటి రెండు బళ్ళని ఆడవాళ్ళతో దిగిన అసాములు చటుక్కున కుదిర్చేసుకున్నారు. సీతాపతికేమీ తోచలేదు. ఇంతవరకూ నిడపట్టున ఒకరి సంరక్షణలో తనని గురించి తాను ఆలోచించుకోవల్సిన అవసరం ఏమాత్రమూలేని ఒక పరిస్థితిలో బతికిన సీతాపతికి ప్రాక్టికల్‌గా బతికే, ఆలోచించే అలవాటు పూర్తిగా తప్పిపోయింది.

కొందరు వర్షంలో గొడుగులు వేసుకునీ, కొందరు తడుస్తోనూ వెళ్ళిపోయారు. మరికొందరు లోపలే నిలబడిపోయారు. నాలుగుమైళ్ళ దూరం వర్షంలో నడిచి వెళ్ళడం అసాధ్యమూ, అవివేకమూ అను కున్నాడు సీతాపతి. ఏం చేయాలా అని ఆలోచిస్తూ చూరునుంచి ధారలు ధారలుగా కారుతూన్న వాననీటిని చూస్తూ నిలబడ్డాడు.

"బాబూ, మీ రెక్కడికి వెళ్ళాలి?"

ఎవరా అని తిరిగి చూశాడు. తన ప్రక్కనే ఓ కుండలాల బ్రాహ్మణ వృద్ధుడు నిలబడి ఉన్నాడు.

ఫలానా ఊరని చెప్పాడు సీతాపతి.

"నేనూ అక్కడికే వెళ్ళాలి. ఎవరింటికి వెడతారు తమరు?" అన్నాడు వృద్ధుడు, సీతాపతి ధరించిన పల్చని పొందూరు పంచెనీ, తెల్లగా మిసమిసలాడే సిల్కు లాల్చీనీ భక్తియుతంగా చూస్తూ.

"ఒక మిత్రుని యింటికి–" ముక్తసరిగా చెప్పాడు సీతాపతి, తన ఆలోచనలు పద్మవైపు పోతూండగా.

కొంతసేపటికి వాన తగ్గింది. వృద్ధుడు గౌరవంగా "వాన తగ్గింది బాబూ, తుంపరకేంలెండి. ఇలాగ కూర్చుంటే రాత్రంతా యిక్కడే జాగారం చెయ్యాలి. రండి అడుగేస్తూ వుందాం. అరగంటలో మన ఊరు వెళ్ళిపోవచ్చును" అన్నాడు.

సీతాపతి సమ్మతించి వృద్ధునితో బయలుదేరాడు. మబ్బుల మూలాన చీకటి ఎక్కువగా వుంది. వృద్ధుడు తనని గురించి చెప్పుకు పోతున్నాడు. ఆ ఊరి కోవెలకు తాను పూజారిననీ. కోవెలనే ఆనుకుని వున్న సత్రానికి యాజమాన్యంకూడా తనదేననీ, తనకి పిల్లలు లేరనీ, బంధువుల పిల్ల నొకదాన్ని పెంచుకుంటున్నాననీ, దానికి పెళ్ళి చేయాల్సిన బాధ్యత వొకటి తనమీద ఉందనీ....

సగం దూరం వెళ్ళేసరికి వర్షం తబడబ మొత్తింది. హోరున కురిసే వర్షంలో యిద్దరూ గబగబా నడవడం మొదలుపెట్టారు.

"అనుకున్నంత పనీ అయిందీ" అని సాగదీశాడు బ్రాహ్మణుడు వానమీద కోప్పడుతూ.

సీతాపతి తడిసిపోయాడు. పూర్తిగా మొత్తంగా, ఘోరంగా తడిసి పోయాడు. పంచె. లాల్చీ వొంటికిపట్టుకుని పోయాయి. పాపం చన్నీళ్ళ స్నానమైనా ఎప్పుడూ అలవాటు లేదతనికి. లోపల్నుంచి చలి గుబులు గుబులుగా బయలుదేరింది. పద్మ కళ్ళు ఆత్రంగా బాధగా చూస్తూన్నట్టు అనిపించి చలించిపోయాడు. కాని మళ్ళీ ధైర్యంగా, మొండిగా ఊపిరి బిగించి నడవసాగాడు.

ముసలాయనికి ప్రతిరోజూ సూర్యోదయాత్పూర్వం ఎంత చల్లని నీళ్ళల్లో అయినా మునిగే అలవాటేమో, ఈ వర్షం పిసరైనా బాధించ లేదు. అయితే ఆయన ఆందోళనల్లా చంకలో తడిసిపోతూన్న మూట గురించి మాత్రమే.

ఊరు చేరుకునేసరికి వర్షమూ తగ్గింది. విద్యుద్దీపాలు మంద కొడిగా మెరుస్తున్నాయి. సీతాపతికి ఉత్సాహం వచ్చింది.

"రామకోటి ఇల్లు తెలుసునా తాతగారూ మీకు ?" అని అడిగాడు.

"రామకోటి అంటే ?"

వివరించి చెప్పాడు సీతాపతి.

"అయ్యో నాయనా, ఈ ఊళ్ళో పొలమూ ఇల్లూ అమ్మేసి పట్నం వెళ్ళిపోయాడు రామకోటి తండ్రిపోగానే, మీకు తెలియదు బాబూ ?"

సీతాపతి నెత్తిన పిడుగు పడినట్టయింది. ఏ ఆశతో వచ్చాడో ఆ ఆశ సమూలంగా పెకలింపబడినట్లయింది. అతనికి కాళ్ళాడలేదు. మళ్ళీ కడుపులోంచి వొణుకు వచ్చింది.

"అయితే ఎలాగ ఈ రాత్రికి ? ఎక్కడ బస చెయ్యాలో ఏమో...." తనలో తనే గొణుక్కున్నాడు సీతాపతి.

"ఎంత మాట ! ఎంత మాట ! మీకు లోటు రానిస్తానా ! సత్రంలో బస చేద్దురుగాని" అన్నాడు పూజారి.

ఆ వూరు పల్లెటూరయినా మంచి రోడ్లతో పెంకుటిళ్ళతో అక్కడక్కడ మేడలతో సుఖంగా ధనవంతంగా కనపడింది. విద్యుద్దీపాలు వుండడంవలన ఊరికి ఒక సందడి వచ్చినట్టుంది. పూజారి వెనుకనే వొణుకుతూ సీతాపతి సత్రానికి వెళ్ళాడు.

సత్రంలో ఓ గదిలో ఒక పొడుగాటి మొద్దుబల్లమీద పరుపు అని పొరపాటుగా అనుకొనబడే వస్తువు నొకదాన్ని పరచి, దానిమీద ఓ దుప్పటీ వేసి పక్క తయారుచేశారు పూజారి కుటుంబం. సీతాపతి భోజనం వద్దన్నాడు. కాని వాళ్ళు (భార్యా భర్తా) జమిలిగా బలవంతం చేయగా విధిలేక అంతకుముందే వాళ్ళిచ్చిన బట్టలు కృతజ్ఞతతో ధరించిన సీతాపతి భోజనానికి లేచాడు. మేకులలాంటి ఎర్రన్నమూ, ఊరగాయా, కూరా రుచి చూసేసరికి తాతలు కనిపించారు సీతాపతికి. వాటిని

నమలడం ఒక భారీ పరిశ్రమగా, ముద్ద గొంతు దిగడం ఓ గండంగా గడిచింది. నిజానికి అతనికి ఆకలిగా లేదు. అయినా తినకపోవడం - అంత బతిమాలినప్పుడు - బావుండదనుకున్నాడు. ఒకరు చెప్పినటు చేసే ప్రకృతి అతనితో స్థిరపడిపోయింది. భోజనం చేస్తూ సీతాపతి అడిగాడు "ఈ ఊళ్ళో ట్యూషన్లు ఏమైనా మంచివి దొరుకుతాయాండి ?"

ముసలాయనా, భార్యా తెల్లబోయి ఒకరి నొకరు చూసుకున్నారు. సీతాపతి ధనవంతుడన్న వారి అభిప్రాయాన్ని యీ ప్రశ్న చెదరగొట్టింది. ఇతని వాలకమూ, దుస్తులూ, వొంటి మిసమిసా, వేళ్ళకి రాళ్ళు పొదిగిన రెండు ఉంగరాలూ - ఇవన్నీ బ్రతుకుతెరువులేని ఒక ప్రయివేటు మేష్టారి తాలూకని నమ్మడం కష్టంగావుంది. అయినా ముసలాయన తిరిగి ప్రశ్నించగా, ట్యూషన్లే ఇక తన జీవనాధారం అని జవాబిచ్చాడు సీతాపతి. ముసలాయన మనస్సులో చటుక్కున గొప్ప వూహ మెరిసింది. ఇతడు సామాన్యుడే అయితే ఎదిగిన తన కూతురునిచ్చి పెళ్ళిచేసి ఇంట్లో వుంచుకుంటే....? ఎదిగిన ఆ పెంపుడు కూతురే ఇప్పుడు వడ్డన కాపి పోంది. పళ్ళు కొంచెం ఎత్తూ, కళ్ళు కొంచెం చిన్నవీ అయినా భారీగా కన్నుల చెదిరేట్టుగా వుంది. ముసలాయనకీ పిల్ల - సుబ్బలక్ష్మి అంటే ఎంతో ప్రేమ.

"ట్యూషన్లా ! వాకబుచేద్దాం నాయనా, నలుగుర్నీ అడిగి తెలుసుకుంటాను. ఇంతకీ మన దేవూరు నాయనా ?"

సీతాపతి సరిగా జవాబివ్వలేదు. మజ్జిగ చల్లగా కడుపులో పడే సరికి మళ్ళీ వణకు వచ్చింది. ఎలాగో కళ్ళు మూసుకు తినేసి గది లోకి వెళ్ళి పడుకున్నాడు. సుబ్బలక్ష్మి వచ్చి కంచెంబుతో నీళ్ళు అతని పక్కదగ్గర పెట్టి వెళ్ళిపోయింది.

తెల్లవారి లేచేటప్పటికి సీతాపతికి కళ్ళు మంటలుగానూ, వొళ్ళు నొప్పులుగానూ వుంది. అప్పటికే ముసలాయన మూడుసార్లు వచ్చి చూశాడు సీతాపతి లేచాడేమోనని, రాత్రి ఆయన భార్యతో సంప్రతించాడు. సీతాపతిని అల్లుణ్ణి చేసుకునే విషయమై.

"కుర్రవాడు బుద్ధిమంతుడూ, మంచివాడూ, నా అనేవాళ్ళెవరూ లేనివాడూ అయివున్నాడు. కట్నం ఏమీ అడగడు బహుశా. అడిగినా ఇచ్చుకొనే స్థితిలో మనం లేంకదా. ఏమంటావ్ ?" అన్నాడు.

"సెబాస్" అంది ముసలావిడ.

చాటుగా ఈ సంభాషణని ఆలకించిన సుబ్బలక్ష్మికి వొళ్ళంతా విద్యుత్తు పాకినట్టయింది. సిగ్గు దొంతరలు దొంతరలుగా వొళ్ళంతా వ్యాపించింది. ఈ పెంపుడు తండ్రి తనకింక పెళ్ళి చేయగలడనే నమ్మకమూ, ఆశా లేవు ఆమెకి. దిగులుగా వుంది. ఇప్పుడు వయస్సులో కొంచెం పెద్దవాడైనా, అందగాడైనవాడూ, చదువుకున్నవాడూ భర్తగా దొరుకుతాడన్న ఆశ ఆ వర్షాకాలంలో ఆమె గుండెల్లో వసంతాగమాన్ని సూచించింది.

సీతాపతి కళ్ళు తెరచి మళ్ళీ మూసుకున్నాడు. అతనికి వొళ్ళు స్వాధీనంలో ఉన్నట్టు లేదు. ఊరికే కళ్ళు మూసుకుని నిద్రపోవాలని ఉంది. ఎదో కొత్తగా, చిరాకుగా వుంది. ట్యూషన్లు మంచివి సంపాదించుకోవాలన్న తహ తహ మనస్సులో ఎక్కువైపోతోంది. గది కిటికీ లోంచి ఎండ నేలమీదకి పాకింది.

"నాయనా లేచావా!" అన్నాడు నాల్గోసారి వచ్చిన ముసలాయన

సీతాపతి లేచి కూర్చున్నాడు.

"అమ్మాయి నీకు కావల్సినవన్నీ చూస్తుంది బాబూ. మొహమాట పడకు. ఇది నీ ఇల్లే అనుకో" అన్నాడు ముసలాయన.

"అలాగేనండి."

కాసేపట్లో "కాఫీ తీసుకురానాండీ" అన్న సన్నని గొంతుక తలుపు చాటునుంచి వినపడింది. ఉలిక్కిపడి తలెత్తాడు. సుబ్బలక్ష్మి ఎడం జబ్బా, చీర కుచ్చెళ్ళూ కనపడుతున్నాయి.

"ఊఁ" అన్నాడు సీతాపతి.

సుబ్బలక్ష్మి ఇచ్చిన కాఫీ నోట్లో పోసుకుని తెల్లబోయి ఆమెకేసి చూశాడు.

"ఏమిటిదీ ?" అన్నాడు.

"కాఫీ అండీ."

ఈ ద్రవాన్ని ఏమని పిలిచినా అతనికి బాధలేకపోవును. కాని బాధనీ కాఫీనీ గుటకవేశాడు తప్పనిసరిగా.

"బావులేదా ?" అంది పెళ్ళికూతురు సిగ్గుగా.

"బావుంది" అన్నాడు అపచిని నోట్లో అనుభవిస్తూ.

"మరి కాస్త కలిపి తీసుకురానాండీ ?"

"వద్దు వద్దు" అన్నాడు కంగారుగా.

కాఫీతాగి తలెత్తి చూశాడు. తలుపు చాటునే ఉందామె.

"మీరింక బట్టలేమీ తెచ్చుకోలేదా ?"

"లేదు_" సీతాపతికి తన పొరపాటు తెలిసింది, కట్టుబట్టలతో ఇల్లు వదలి వచ్చేశాడు.

"రాత్రి విప్పేసిన మీ పంచె, లాల్చీ ఉతికిపెట్టనా ?" అంది సుబ్బలక్ష్మి, సీతాపతి రేగిన జుట్టునీ, తెల్లని పొంటినీ చూస్తూ ఆప్యాయంగా.

"ఊఁ...." అన్నాడు సీతాపతి. ఈ కించిత్పరిచిత కన్యమీద అతని హృదయం కృతజ్ఞతతో నిండిపోయింది.

సీతాపతి ఊళ్ళోకి వెళ్ళి రామకోటిని గురించి, ట్యూషన్ల గురించీ వాకబు చేదామనుకున్నాడు. ఈ పూజారి ఇంట్లో తిష్టవేయడం ఎంత నిర్లజ్జకరమో అతనికి తెలియకపోలేదు. మంచం మీదనుంచి లేచాడు. గుమ్మంవరకూ వచ్చాడు తల తిరిగింది. కణతలు టకటక కొట్టు

కున్నాయి. ఒళ్ళు వణికింది. వెనక్కి వాలిపోయాడు మంచం మీద. తనకి తీవ్రంగా జ్వరం - రాత్రి వానలో తడిసిన కారణంగా వచ్చిందని తెలుసుకున్నాడు. హతాశుడై పోయాడు. బెదరిపోయాడు కూడా. మెత్తని పరుపులతో మంచమూ, డాక్టర్లూ, నౌకర్లూ, వీళ్ళందరిపైనా వేయికళ్ళతో కనిపెట్టే పద్మా మనసులో మెదిలారు. అయితే తన ఈ పరిస్థితికి పద్మే కారణం అని తీర్మానించుకున్నాడు. అతనిలో పద్మమీద కసి విపరీతంగా పెరిగిపోయింది. రాత్రి జేబులోనే తడిసిన డైరీ తలవేపునుండి వేశాడు. తెరిచాడు. తడితడిగావున్న ఒక పేజీమీద యిలా రాశాడు.

"పద్మ రాక్షసి."

అతని మనస్సులో ఒక్కసారిగా అతనికే జాలి కలిగింది. అతనికి చచ్చిపోవాలనిపించింది. అప్పటికి కాని పద్మకి పశ్చాత్తాపం కలగదు. పశ్చాత్తాపం ఎందుకు కలగాలో అతను స్పష్టంగా ఆలోచించ లేదు. కాని కలగాలని మాత్రం అనుకున్నాడు. అతని కళ్ళు తడి అయ్యాయి. సీతాపతి అనే ఉత్తముడికి కలగవల్సిన కష్టాలు కావు. ఇటువంటివి అని నచ్చచెప్పుకున్నాడు. మళ్ళీ డైరీలో యిలా రాశాడు :

"ఒకవేళ నేను చచ్చిపోతే-కాకినాడ సూర్యారావుపేటలో వున్న నా భార్య అనగా పద్మాదేవి ఇంట్లోవున్న నా తాలూకు స్వంత ఆస్తి అయిన పుస్తకాలు ఏదేనా గ్రంథాలయానికి నా పేర నివ్వవల్సింది."

భోజనం వేళకి పూజారి వచ్చి చూశాడు - సీతాపతి అస్వస్థతకి ఎంతో ఆతృత కనపరిచాడు. భార్యతో కలిసి ఆలోచించి సుబ్బలక్ష్మి చేత మిరియం, వామూ మొదలైన వాటితో కషాయం తీయించి ముగ్గురూ సీతాపతి దగ్గరకు వెళ్ళి తాగమని బలవంతం చేశారు. దీనంగా చూశాడు సీతాపతి దేవుడి దిక్కువైపు. తేనె, గ్లూకోజూ, పళ్ళరసం లాంటి అనుపానాలు లేకుండా అతను తలనొప్పి మాత్ర అయినా మింగలేదు. ముసలాయన ఆదేశంతో, సుబ్బలక్ష్మి తలాపి దిక్కున కూర్చుని సీతాపతి తల

ఎత్తి నోట్లో చప్పున పోసింది కషాయం. సుబ్బలక్ష్మికి వొళ్ళంతా పులకలూ, సీతాపతికి చెమటలూ పట్టాయి.

"నీకు దగ్గరవాళ్ళెవరేనా ఉన్నారా నాయనా. కబురంపనా" అన్నాడు ముసలాయన.

"లేరు" అన్నాడు సీతాపతి.

ముసలాయన కోరుకుంటున్నదే యిదే. నలుగురున్నవాడూ, నాలుగూ, వున్నవాడూ తనకి అల్లుడయేందుకు సులువుగా అంగీకరించడని ఆయనకి తెలుసును. కోవెలలో అర్చకుడిగా తానిన్నాళ్ళూ చేసిన సేవకి భగవానుడి అనుగ్రహం ఈ సీతాపతి రూపంలో కలిగిందని నమ్మకం కలిగింది ఆయనకి.

"అయితే నువ్వొంటరివాడివే అన్నమాట. సంసారమూ, జంజాటమూ ఏవీ లేవన్నమాట."

"నా కెవ్వరూ లేరండి – ఎవ్వరూ...." నొక్కి పలికాడు సీతాపతి. అతని కళ్ళలో నీళ్ళు తిరిగాయి.

ముసలాయన ముసలావిడికేసి. ముసలావిడ సుబ్బలక్ష్మి వైపూ సాభిప్రాయంగా చూపుల్ని బట్వాడా చేశారు. సుబ్బలక్ష్మి సిగ్గుపడింది.

"జ్వరం తగ్గిపోతుంది నాయనా. జలుబున వచ్చి వుంటుంది. ఏమి కంగారుపడకు నీకేలోటు రానివ్వను. ఇంక ట్యూషన్లన్నావూ — బోలెడు దొరుకుతాయి. జ్వరం తగ్గాక యిద్దరం కలసి పెద్దలందర్నీ కలుసుకుందాం. ఈ సత్రం వసారాలోనే చదువుకునే పిల్లల్ని పిలిచి పాఠాలు చెప్పొచ్చును. దివ్యంగా వుంటుంది" అని భరోసా యిచ్చాడు పూజారి.

సుబ్బలక్ష్మి సీతాపతికి ఎప్పుడు ఏం అవసరమో అని ఆ గది ఛాయలనే రోజంతా తిరుగుతోంది. సాయంత్రం పూజారి వచ్చి మళ్ళీ కషాయం యిప్పించాడు. ఈసారి ఏవో ఆయుర్వేదపు మాత్రల్ని కూడా

మింగించాడు. రాత్రికి జ్వరం ఎక్కువైంది. వొళ్ళు నొప్పులూ ఎక్కువయ్యాయి. సీతాపతి పూజారితో నీరసంగా యిలా అన్నాడు.

"ఖర్చులకి భయపడకండి. నా వేలి ఉంగరాలు రెండూ మీరు తీసుకోండి. ఒక ఇంగ్లీషు వైద్యుడిని పిలిపించండి. తెలుగు మందులు నాకు పడవు తాతగారూ!"

"ఎంత మాట, ఎంతమాటన్నావు నాయనా. ఈ మాత్రం దానికి మేం చెయ్యలేమూ. మేమేమైనా పరాయివాళ్ళమా, రేపు ఉదయమే పట్నుకాసు డాక్టర్ని తీసుకొస్తాను. ఆంజనేయులు సామాన్యుడుకాదు. గొప్ప హస్తవాసి ఉన్నవాడు ఒక్క యింజక్షన్ యిచ్చాడా, జ్వరం పిలక పుచ్చుకుని లాగినట్టు చర్రున దిగిపోతుంది."

సీతాపతి తలవు పి కళ్ళు మూసుకున్నాడు.

"చూడు నాయనా, నీతో మనసులో మాట చెప్పక పోవడమెందుకూ? మా సుబ్బలక్ష్మి వుంది చూడు మహాఉత్తమురాలు. దానికి పెళ్ళిచేసే బాధ్యత నాదేకదా. పిల్లకి పెళ్ళిచేసి పిల్లనీ, అల్లుణ్ని యింట్లో పెట్టుకొని వాళ్ళని చూసుకుంటూ రామా కృష్ణా అంటూ కాలక్షేపం చేయడమే నా అభిమతం. నీకూ ఎవరూ లేరు. సుఖంగా యిక్కడే వుండిపోవచ్చును. మా పిల్ల వొళ్ళు దాచుకునే మనిషి కాదు. శ్రద్ధగా నిన్ను కనిపెట్టుకుని యింటి పనులన్నీ దివ్యంగా చూసుకుంటుంది. నెలకి వంద తక్కువ రాకుండా నీకు ట్యూషన్ల మీద జీతం వచ్చేటట్టు చూసే పూచీ నాది. ముప్పై యేళ్ళు పైగా యీ పూజాపునస్కారాలు చేస్తూ నలుగురిలో ఓహో అనిపించుకున్నానే కాని వేరు కాదు. మా అల్లుడు చదువుకున్నవాడు. పాఠాలు చెప్తాడు అంటే ఎగిరి గంతేసి వస్తారు. ఏమంటావ్ పిల్లదాని వొంటిమీద రెండుతులాల బంగారం వుంది. కడుపున కన్న పిల్లలా చూసుకుంటున్నాం నాయనా. అంగీకారమేనా నీకు?"

ముసలాయన వుండబట్టలేక తన అభిలాషని తెలియజేశాడు. సీతాపతి ఊఁ అంటే ఆయన జీవితాన్ని వేధించే ఒకే ఒక సమస్యకి పరిష్కారం దొరికి శాంతి సుఖాల్ని పొందగలడు. సీతాపతి చెప్పినదంతా విన్నాడో లేదో తెలియదు. జ్వర తీవ్రత, తలనొప్పి, మనసులో తెలియని కసి, దాని పక్కనే కొండంత దిగులూ — యిన్నింటితో మనస్సు మనస్సులో లేని ఒక దయనీయ పరిస్థితిలో వున్నాడు. ముసలాయన 'ఏమంటావ్ నాయనా' అని మళ్ళీ రెట్టించి అడగానే తల వూపాడు. ఎందుకు వూపాడో సీతాపతికి తెలియనే తెలియదు. కానీ పూజారి మొహంలో సంతోషపు వెల్తురు అలముకుంది.

సుబ్బలక్ష్మి వింటూండగా భార్యతో సీతాపతి అంగీకారాన్ని తెలి పాడు పూజారి. ఆవిడ సుబ్బలక్ష్మిని కౌగలించుకొని బుగ్గలు పుణికి దీవనలు కురిపించింది.

మూడవరోజు ఉదయం. సీతాపతి ఇల్లువదలి రెండురోజులు పూర్తి అయాయి. ఉత్సాహంలాంటి లేతఎండ ఇళ్ళమీదా చెట్లమీద, పొలాలమీదా, సీతాపతి పడుకున్నకిటికీ అంచులమీదా సమబుద్ధితో ప్రసరించినా గ్రామం అంతా చైతన్య కోలాహలంలో మునిగివున్నా, సుబ్బలక్ష్మి తలదువ్వు కుంటూ పాటలు పాడుకుంటూన్నా, ఒక్క సీతాపతి మాత్రం ఆ ఆనం దాన్ని పంచుకోలేక పోయాడు. పైగా బరువుగా మూలిగాడు. జ్వరం ఏమాత్రం తగ్గలేదు. అతనికి వొంటిమీద ఎవరో కాల్చిన ఇనుప కడ్డీలతో వాతలు పెడుతూన్నట్టు వుంది. సుబ్బలక్ష్మి తీసుకొచ్చి యిచ్చిన కాఫీ చేదుగా హాలాహలంలా వుంది. మరి కాసేపటిలోనే పూజారి ఇంగ్లీషు వైద్యుడు ఆంజనేయులుని తీసుకొచ్చాడు

"చూడు నాయనా, డాక్టరుగారు వచ్చారు" అన్నాడు పూజారి.

సీతాపతి కళ్ళు తెరిచాడు. ఎదురుగా పంచెకట్టుమీద రంగు చొక్కా, దానిమీద ఇంకో రంగుకోటూ, చేతిలో స్టెతస్కోపూ, మరో

చేతిలో మందుల సంచితో ఆంజనేయులు కనిపించాడు. గుబురుగా పెరిగిన కనుబొమ్మలూ, లావాటి పెదవులూ, సగం బట్టతలా, సన్నంగా మనిషీ, చాలా అసందర్భంగా వదులుగ్గా వున్న అవయవాలూ సీతాపతి నీరుకారి పోయాడు

ఆంజనేయులు నవ్వుతూ "మీకు ఏ వైద్యం కావాలి" అని అడిగాడు.

ప్రశ్నార్థకంగా చూశాడు సీతాపతి.

"ఆంజనేయులుగారు యింగ్లీషు వైద్యమొక్కటే కాదు నాయనా, హోమ్యోపతీ, ఆయుర్వేదం, యునానీలో కూడా సిద్ధహస్తులు ఏమైనా ఇంగ్లీషు వైద్యానికే గిరాకీ యిక్కడ. నాలుగేళ్ళు పట్నంలో కాంపౌండరుగా వుండి వైద్యంలోని మెలకువలన్నీ గ్రహించేశారు. మహా సూక్ష్మ బుద్ధి. గ్రామం అంతా వైద్యానికి వీరిమీద ఆధారపడి వుంది. పది పదిహేనేళ్ళ అనుభవం వుంది."

సీతాపతి నిస్పృహతో తలవూపాడు. కాకినాడలో పెద్దడాక్టర్లందరూ ఈపాటికి తన పాదాల దగ్గరుండేవారు కదా అని లోపలే వాపోయాడు.

ఆంజనేయులు భయం లేదని చెప్పి మాత్రలిచ్చి, తగ్గకపోతే యింజీషన్ (ఆంజనేయులు అలాగే వుచ్చరిస్తాడు) యిస్తానని చెప్పి వెళ్ళిపోయాడు.

మధ్యాహ్నం వేళకి సీతాపతికి నీరసంగా ఆకలిగా అనిపించింది. గుమ్మం అవతల సుబ్బలక్ష్మి కుంపటి అంటించి సీతాపతి తాగడానికి వేడినీళ్లు కాస్తోంది. "అమ్మాయ్" అని పిలిచాడు. సుబ్బలక్ష్మి పవిట సవరించుకొని కాస్త దూరంగా నిలబడింది.

"నాకు ఆకలేస్తోంది" అన్నాడు మెల్లగా.

"కాఫీకాచి తీసుకురానా ?"

"వద్దు నాకు తినేందు కేమైనా కావాలి."

"అయ్యబాబోయ్, అన్నం తినకూడదు. లంకణం వుండా లన్నారు నాన్న."

"పోనీ అన్నం వద్దు - ఇంకేమైనా...." బతిమాలుతూ చూశాడు సీతాపతి.

"జంతిక లున్నాయి."

"కాసిని తెచ్చిపెట్టు."

తబపటాయించింది సుబ్బలక్ష్మి.

"ఎవరికీచెప్పొద్దు. ఏంవేనా తించేగాని నాకు జ్వరం తగ్గదు."

సుబ్బలక్ష్మి చాటుగా రెండురోజుల క్రితం చేసి డబ్బాలో దాచిన జంతికల్ని భక్తియుతంగా సీతాపతి చేతిలో పెట్టింది. కరకర నమిలి గ్లాసుడు మంచినీళ్ళు తాగి నిద్రపోయాడు సీతాపతి. పద్మ వుంటే పండో, రొట్టె (బ్రెడ్) గాని ఇచ్చివుండేది. కాని ఆ సదుపాయాలు ఇక్కడ వీళ్ళకి తెలియవు. అర్థంకావు అనుకున్నాడు సీతాపతి.

సీతాపతికి మెలకువ వచ్చేసరికి చీకటి పడుతోంది. అతనికి తల పోటుగా దిమ్ముగావుంది. వొళ్ళు కాలిపోతోంది. అతనికి పరిసరాలూ, పరిస్థితులూ అన్నీ మసకగా వున్నాయి. ఆంజనేయులు వచ్చి జ్వరంచూసి నూటనాలుగు డిగ్రీ లుందనడం, ముసలాయన ఆతృతగా ఏవేవో అనడం, సుబ్బలక్ష్మి తడిగుడ్డ తలమీద వేయడం - ఇవన్నీ ఎక్కడో ఎవరిని గురించో జరుగుతూన్నట్టు ఉంది సీతాపతికి.

రాత్రి సీతాపతి పక్కగానే తనపక్క వేయించుకున్నాడు ముసలాయన. సుబ్బలక్ష్మి తలాపి దిక్కున కూర్చుని తల రాస్తోంది. ముసలావిడ భయం భయంగా గుమ్మం అవతల కూర్చునివుంది. సీతాపతి అశాంతిగా నిద్రలోనే దొర్లుతున్నాడు. కలవరిసున్నాడు. పద్మ అంటు

న్నాడు. హత్య లంటున్నాడు. సందర్భంలేని ఆ మాటలకు అందరూ హడలిపోతున్నారు.

"సంధి లక్షణాలేమో" అంది ముసలావిడ.

"ఆంజనేయులుగార్ని పిలుచుకొస్తాను." అంటూ ముసలాయన కంగారుగా వెళ్ళాడు.

సుబ్బలక్ష్మి కనుకొలకులలో నీరు నిండింది. అయిదారేళ్ళ నుండి తండ్రి తనకి వివాహ ప్రయత్నాలు చేసి చేసి విఫలుడయ్యాడు. ఇన్నాళ్ళకి – ఇన్నేళ్ళకి తనకి మొగుడంటూ ఒకడు దొరికే అదృష్టం కలిగి – ఇంటిలోనే వంచించబడడంలోని అవమానమూ, బాధా ఆమెని దహించి వేస్తున్నాయి, మనసులో వేయి దేవుళ్ళకి మొక్కుకుంది.

ఆంజనేయులు వచ్చి చూసి ఇంజక్షన్ యిచ్చి ఫరవాలేదని చెప్పి వెళ్ళాడు. ముసలాయన మెలకువ వచ్చిన సీతాపతికి ధైర్యం చెప్పాడు. సీతాపతికి మళ్ళీ నిద్రపట్టింది. నిద్రలో మళ్ళీ కలవరింతలు....

తల పట్టుతూన్న సుబ్బలక్ష్మికి తలగడకింద డైరీ చేతికి తగిలింది. "ఏదో పుస్తకం నాన్నా" అంటూ తండ్రి కిచ్చింది. ముసలాయన కళ్ళజోడు సవరించుకొని డైరీ పేజీలు పరిశీలించాడు. దీపకాంతిలో వేగంగా మారుతున్న ఆయన ముఖ కవళికల్ని సుబ్బలక్ష్మి తల్లీ తదేకంగా పరికిస్తున్నాడు. ముసలాయన ముఖంలో భయం, ఆశ్చర్యం పెనవేసుకున్నాయి.

"ఏమేవ్. ఏదీ నా అంగవస్త్రం యిలా పడెయ్యి" అన్నాడు తొందరగా.

"ఏం జరిగిందీ?" అంది ముసలావిడ కంగారుగా.

"ఒంటిగంటకి కాకినాడ వెళ్ళే బండివుంది. నేను వెళుతున్నాను. ఇతగాణ్ణి జాగ్రత్తగా చూస్తూ ఉండండి. అవసరమైతే ఆంజనేయుల్ని పిలవండి" చెప్పులు తొడుక్కొని గుమ్మంవరకూ వెళ్ళాడు పూజారి.

"ఇంత రాత్రివేళ ఈ ప్రయాణమేమిటి, అసలేం జరిగింది అంట?"

"ఇతగాడికి ఇల్లూ వాకిలీ అన్నీ ఉన్నట్టే కనబడుతున్నాయి కలవారి కుటుంబంలోంచి వచ్చాడు నేను ముందే అనుమానించాను ఇక్కడ ఏ ప్రమాదం జరిగినా పీకలమీద కొస్తుంది. ఏ క్రిమినల్ కేసో వచ్చి జైల్లో కూర్చుంటాము."

పూజారి మళ్ళీ జాగ్రత్తగా సీతాపతిని సంరక్షిస్తూ ఉండమని హెచ్చరించి వెళ్ళిపోయాడు. నోరావలించి చూస్తూ ఉండిపోయాడు భార్యా కూతురూ. ఇల్లూ వాకిలీ అన్నాదేకాని భార్య ఉందా లేదా అన్న సందేహంతో సతమతమౌతూంది సుబ్బలక్ష్మి.

మరునాడు మధ్యాహ్నంవేళకి సీతాపతి చుట్టూ కూర్చున్న ఆంజనేయులూ, సుబ్బలక్ష్మి, ముసలావిడ తమ గుమ్మంముందు కారు చప్పుడు విని ఆతృతగా వచ్చారు. ఒక పెద్ద టాక్సీ ఆగివుంది గుమ్మంలో. పూజారి ముందుగా దిగాడు. వెనకాలే పద్మ. పద్మ తర్వాత స్టెతస్కోపు చేతో పట్టుకొన్న ఫామిలీ డాక్టరూ, గుమాస్తా గోవిందయ్యా దిగారు. గోవిందయ్యా, డ్రైవరు కలసి రెండు మూడు బుట్టల సామానూ, హోల్డాలూ వగైరాలు దింపారు.

"ఎలా ఉంది ఆయనకి?" ముసలావిడని అడిగింది పద్మ. ఆ గొంతులో ఆతృత, వేదనా యుగయుగాల్నీ దశదిశల్నీ చీల్చుకు పోగలదు.

"సీతాపతిగారి ధర్మపత్ని పద్మావతీదేవిగారు వీరు. అలా రాయిలా నిలబడ్డావేం - లోపలికి తీసుకువెళ్ళు" అన్నాడు పూజారి భార్యతో.

"రండమ్మా రండి–" అంది. అప్పటికి అర్థమై తేరుకున్న ముసలావిడ, "మీ ఆయనకేం భయంలేదు. ఇంక మీరే వచ్చారుగా."

ఆంజనేయులు పెద్ద డాక్టరు రావడం చూసి ఏ సందులోంచి ఏ నిముషంలో జారిపోయాడో ఎవరికీ తెలియదు.

సీతాపతి నీరసంగా కళ్లెత్తి చూశాడు. ఫామిలీ డాక్టరు పరీక్ష చేస్తున్నాడు. తన తల ఏదో పరిచితమైన మెత్తని తొడమీద ఆనించి ఉంచడం గ్రహించాడు. కళ్లెత్తి పైకి చూశాడు. పద్మ – నీరసించి కృశించిన విదియచంద్రుని రేకలాగా, వడలిన రాలిన పువ్వురేకులా – తన తలనే నిమురుతోంది. ఆమె కన్నుల వెంబడి సంతత బాష్పస్రవంతి చెక్కిళ్ళనీ, పవిటనీ తడిపివేస్తోంది.

సీతాపతి మొహంలో చటుక్కున ఏదో శాంతి, కాంతివంతంగా అలముకుంది. "వచ్చావా పద్మా" అన్నాడు మెల్లగా.

రుద్ధమైన పద్మ కంఠం నుంచి మాట రాలేదు. జవాబుగా తల వూపింది.

గోవిందయ్య బుట్టలు తెరచి పళ్ళూ, గ్లూకోజూ, హార్లిక్సూ, మందులూ మొదలైన సరంజామాని గది అలమారాలో సర్దుతున్నాడు.

"మహాయిల్లాలు సాక్షాత్తు లక్ష్మీదేవి. ఆమె ఎంత బెంగపడి పోయిందో, ఎంతమందిని ఎన్ని దిక్కులకు పంపించిందో – ఓహోహో ఎంత అందమైన భవంతి – నౌకర్లూ చాకర్లూ ఏం సిరీ ఏం సంపదా – నిష్కారణంగా ఇల్లు వదలి యీ వూరు రావడమేవిటీ విడూరం కాక పోతే – ఇంకోరోజు ఆలస్యమైతే ఆవిడ ప్రాణాలే వదిలేసును – రామ రామ, ట్యూషన్లు చెప్పుకుంటానంటూ ఈయన దేవిరించడమేవిటీ" ముసలాయన మాటలోంచి మరో మాటలోకీ, భావంలోంచి మరో భావం లోకీ గంతులేస్తూ ఉత్సాహంగా చెపుతున్నాడు. వీరి సిరిసంపదలకీ, పద్మ పతిభక్తికీ ఆయన హృదయం గౌరవపూజ్య భావాలతో నిండి పోయింది.

సుబ్బలక్ష్మి ఎంతో నిరాశ చెందినా, పద్మ అందాన్ని చూసి లోపల్లోపల మెచ్చుకోకుండా వుండలేకపోయింది. ఇదంతా సినిమాలా, కలలా వింతగా వుంది ఆమెకు.

డాక్టరుగారు పరీక్ష పూర్తిచేసి, ఇది మామూలు ఫ్లూ జ్వరమనీ, జ్వరం కన్న మానసికాందోళనవల్ల ఎక్కువగా సీతాపతి బాధపడు తున్నాడనీ. భయపడవల్సిన అవసరం ఏమీ లేదనీ చెప్పాడు. పద్మ నిట్టూర్చింది.

"డాక్టరుగారూ ఈయన్ని కదిపి మనవూరు తీసుకు వెళ్ళొచ్చునా యింత జ్వరంలో."

డాక్టరు నవ్వాడు "నువ్వు వచ్చాక యింకా జ్వరం ఎందుకుంటుందమ్మా. చల్లపడగానే సాయంత్రం బయలుదేరుదాం." అన్నాడు.

"ఎంతమాట ఎంతమాట! ఈ పేదవాడి ఇంటికి రానే వచ్చారు. ఒక్కపూట ఆతిథ్యం స్వీకరించి నన్ను ధన్యుణ్ని చేసి—" అర్థోక్తిలో ఆపాడు పూజారి.

గోవిందయ్య కలిపి ఇచ్చిన హార్లిక్సు తాగి పద్మ వొడిలో తల పెట్టుకుని నిద్రపోయాడు సీతాపతి. గదిలో ఎవరూ లేరు. పద్మ మెల్లగా విసురుతూ కూర్చుంది. కాసేపటికి సీతాపతికి మెలకువచ్చింది. దీర్ఘంగా ప్రేమగా చూశాడు పద్మవైపు.

"ఎందుకిలా చేశారు మీరు?" గద్గదికంగా అడిగింది పద్మ.

సీతాపతి ఏం జవాబివ్వలేదు.

"ఇంకెప్పుడూ యిలా చేయరుకదా?"

సీతాపతి చెయ్యనని తల వూపాడు.

డాక్టరూ, సుబ్బలక్ష్మి గదిలోకి వచ్చారు. సుబ్బలక్ష్మి చేతిలో పళ్ళెంలో పళ్ళూ, ఫలహారాలూ వున్నాయి.

"అమ్మాయ్. నువ్వీ నాలుగు రోజులూ నిరాహారదీక్షతో వున్నావు. నీ భర్తకన్న నువ్వు నీరసంగా వున్నావు. కాస్త ఫలహారం తీసుకుని పాలు పుచ్చుకో" అన్నాడు డాక్టరు.

పద్మ డాక్టరు ఆదేశాన్ని పాలించింది. ఈలోగా సీతాపతి తలగడ కింద వున్న డైరీ తీశాడు. మెల్లగా యిలా రాశాడు.

"పద్మ దేవత."

ఏం రాస్తున్నాడా అని కొంచెం వొంగిచూసిన పద్మ తృప్తిగా నవ్వింది. ఎందుకో తెలియని సుబ్బలక్ష్మి నవ్వింది. డాక్టరూ నవ్వాడు.

సాయంత్రం భర్తతో వెళ్ళిపోయేముందు పద్మావతి పూజారి కుటుంబానికి తన కృతజ్ఞతను తెలియపరచింది. పూజారివల్ల కథఅంతా ఆమె ముందే వినివుంది. సమయానికి ఈ అర్చక మహాశయుడు తోడుగా లేనట్లయితే సీతాపతి ఏమై వుండేవాడో ఊహించటానికి కూడా ఆమె భయపడింది. పూజారికీ పూజారి భార్యకీ నమస్కరించి సుబ్బలక్ష్మి బుగ్గలు పట్టుకుని "నీకు మంచి మొగుడు రావాలని ఆశీర్వదిస్తున్నాను. నా భర్తలాంటి వాడిని కట్టుకున్నా సుఖపడేది ఏమీవుండదు. రాత్రీ పగలూ ఆయనకి ఎంతో సేవ చేశావు. లక్ష్మీ నీ మంచితనం నీకు సౌభాగ్యాన్ని చేకూరుస్తుంది. నీ పెళ్ళికి రాగలనో లేదో, ఇప్పుడే నీకు నా కానుక ఇచ్చేస్తాను. నీ అక్కనీ, ఆమె ప్రేమనీ మరచిపోకమ్మా." అంటూ మెడలోంచి రెండు పేటల గొలుసు తీసి సుబ్బలక్ష్మి మెడలో వేసింది.

పూజారి ఏదో అనబోయాడు. ముసలమ్మ ఏదో అనబోయింది. సుబ్బలక్ష్మి సిగ్గుగా తికమకగా చూసింది. కాని ఏమీ వినకుండా పద్మ చరాలున కారులో కూర్చోవడమూ, బుర్రున కారు కదలడమూ జరిగింది.

(జ్యోతి, 1963)